

Warszawa, 9 lutego 2021 r.

Szanowne Koleżanki i Koledzy Biegli Rewidenci!

Za nami szczególny i wyjątkowo trudny 2020 rok. Przez jego pierwsze dwa miesiące powoli oswajaliśmy się z coraz większą ilością docierających do nas informacji (najpierw z Chin, a później także z coraz bliższych nam krajów Europy) o różnorodnych konsekwencjach błyskawicznie rozprzestrzeniającego się po świecie wirusa SARS-CoV-2. Zanim jednak dobrze zrozumieliśmy, jakie zagrożenia i konsekwencje przynosi nam ten wirus, to już od połowy marca 2020 r. musieliśmy zacząć oswajać się z konsekwencjami zamknięcia części gospodarki, ograniczeniami swobody poruszania się, a także z przejściem – wszędzie tam, gdzie to było możliwe – na pracę w trybie on-line. Przypominam o tym dlatego, że to, co świat i globalna gospodarka przeżyły w minionym roku, pokazało nam, jak bardzo ograniczonymi możliwościami wpływania na globalne zagrożenia dysponujemy, niezależnie od ogromnych osiągnięć nauki i technologii! Pandemia pokazała nam także, jak bardzo podatni jesteśmy na to wszystko, co w przyszłości może stanowić prawdziwe zagrożenie dla egzystencji naszego gatunku. Jestem głęboko przekonana o tym, że 2020 rok stał się szczególną cezurą w rozwoju naszej cywilizacji i gospodarki. Być może kiedyś, patrząc na to wszystko, co przyniósł nam miniony rok, jakiś wybitny poeta znajdzie syntetyczne i symboliczne podsumowanie, tak jak to uczynił Adam Mickiewicz rozpoczynając XII księgę „Pana Tadeusza”, pisząc o roku 1812: „O roku ów! Kto ciebie widział w naszym kraju!”. Bez wątpienia będziemy długo jeszcze pamiętać o tym wszystkim, co przyniósł nam 2020 rok!

Szanowne Koleżanki i Koledzy,

dla naszej profesji i naszego środowiska zawodowego rok 2020 oznaczał także wdrażanie nowego modelu nadzoru państwowego nad funkcjonowaniem firm audytorskich i samorządu biegłych rewidentów. W styczniu rozpoczęła działalność Polska Agencja Nadzoru

Audytorowego, która w II połowie ubiegłego roku rozpoczęła kontrole działalności firm audytorskich w nowych uwarunkowaniach formalnych i prawnych. Kontrole te realizowane były głównie w formule on-line, w związku z nowymi rozwiązaniami regulującymi funkcjonowanie gospodarki w okresie pandemii.

Wszystko to postawiło przed naszym środowiskiem oraz oczywiście przed naszymi klientami nowe wyzwania, do realizacji których nie mogliśmy niestety przygotować się wcześniej. Z prawdziwą satysfakcją mogę – z perspektywy niemal roku – powiedzieć, że nasze środowisko dobrze zdało ten egzamin i sprostało różnorodnym wyzwaniom. Przede wszystkim potrafilismy – często nie będąc do tego przygotowani formalnie, organizacyjnie i technicznie – przejść na system pracy on-line i skutecznie wspomagać klientów. Powinno to być dla nas powodem do wielkiej satysfakcji.

Jestem także głęboko przekonana o tym, że Polska Izba Biegłych Rewidentów oraz Krajowa Rada Biegłych Rewidentów sprostały niezwykłym wyzwaniom. Potrafilismy zorganizować funkcjonowanie samorządowej struktury i płynnie wykonywać zadania, jakie postawił nam Zjazd oraz zapewnić systematyczną komunikację ze środowiskiem biegłych rewidentów.

Szanowne Koleżanki i Koledzy,

pierwsze tygodnie 2021 r. pokazują nam niestety, że wiele z tego, co przyniósł miniony rok, prawdopodobnie zostanie z nami także na najbliższe lata... Chciałabym powiedzieć: oby nie, ale trzeba być realistą! Podchodząc więc realistycznie do moich życzeń-marzeń na 2021 r.: życzę Państwu i naszemu samorządowi tego, żebyśmy nie byli ciągle zaskakiwani różnymi rozwiązaniami, do których często nie mamy czasu się przygotować oraz przede wszystkim życzę, żeby udało nam się wspólnie wypracować takie formy i sposoby systematycznych kontaktów, które pozwolą nam pokonać wszystkie ograniczenia nakładane przez pandemię.

Jestem przekonana, że pokonywanie trudności, jakie niesie obecny rok, będzie dla nas łatwiejsze, ponieważ dysponujemy już odpowiednim doświadczeniem oraz wspólnie uczymy się funkcjonować w tych nadzwyczajnych warunkach. Świadomość tego, czego udało nam się

dokonać i w jaki sposób to uczyniliśmy, jest ważnym elementem procesu uczenia się działania w warunkach pandemicznych. Warto więc podsumować efekty pracy wykonanej przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów oraz Krajową Radę Biegłych Rewidentów w IV kwartale 2020 r. (w celu prześledzenia pracy wykonanej w całym roku odsyłam do wcześniejszych podsumowań kwartalnych).

Czwarty kwartał minął nam w warunkach bardzo poważnych ograniczeń wywołanych pandemią. Niestety z tych powodów musieliśmy m.in. odwołać zaplanowane na początek listopada 2020 r. rozprawy prowadzone przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny. Była to jednak sytuacja zupełnie wyjątkowa. W pozostałych obszarach staraliśmy się – na ile to było tylko możliwe – prowadzić w miarę normalną działalność. Najbardziej widocznym przykładem takiego podejścia była organizacja XXI Dorocznej Konferencji Audytingu, która odbyła się on-line 8 października i w której wzięło udział ponad tysiąc biegłych rewidentów. Obszerniej pisałam o niej „na gorąco” w poprzednim podsumowaniu. Ważne wydarzenia przeznaczone dla biegłych rewidentów organizowały także regionalne oddziały PIBR. Miałam zaszczyt reprezentować samorząd na kilku z nich. Oddział wrocławski przygotował XXVIII Konferencję Naukowo-Zawodową „Rachunkowość, rewizja finansowa, podatki – wyzwania w czasie pandemii”, a oddział poznański – konferencję „Rachunkowość i audyt w czasach pandemii”. Byłam także obecna na gali finałowej konkursu "The Best Annual Report", którego celem jest promowanie raportów rocznych o największej wartości użytkowej dla akcjonariuszy i inwestorów. Wszystkie te wydarzenia pokazują, że pandemia wzmacnia potrzebę systematycznych merytorycznych kontaktów w naszym środowisku. W najbliższym czasie proponujemy nowe formy utrzymywania kontaktów KRBR z oddziałami i z biegłymi rewidentami.

Szanowne Koleżanki i Koledzy,

Za niezwykle ważne uważam także to, że w ostatnim kwartale minionego roku podjęliśmy rozmowy ze Związkiem Banków Polskich i przedstawicielami banków o standaryzacji

potwierdzeń bankowych. Aktualna praktyka, czyli funkcjonowanie różnych formularzy takich potwierdzeń, jest złym rozwiązaniem, które nikogo nie satysfakcjonuje. Dotychczasowe rozmowy okazują, że nasza inicjatywa standardowego rozwiązania w tym obszarze ma duże szanse powodzenia.

Staramy się być też bardzo aktywni we współpracy z innymi instytucjami. Jesteśmy w bieżącym kontakcie z PANA. Do Departamentu Efektywności Wydatków Publicznych w Ministerstwie Finansów kierujemy pojawiające się wątpliwości związane z interpretacją przepisów prawa. W ostatnim kwartale 2020 roku otrzymaliśmy stanowisko Ministerstwa Finansów w sprawie nieważności badania z mocy prawa (interpretacja art. 66 ust. 6 ustawy o rachunkowości), a także konsekwencji sprawozdawczych związanych z uzyskaniem od 1 stycznia 2021 r. lub od 1 maja 2021 r. statusu podatnika podatku CIT przez spółki komandytowe.

26 października 2020 r. została zatwierdzona przez Radę PANA i tym samym weszła w życie uchwała KRBR nr 1107/15a/2020 w przedmiocie przyjęcia Krajowego Standardu Badania 540 (Zmienionego) - „Badanie szacunków księgowych i powiązanych ujawnień” oraz przyjęcia zmian uzgodnieniowych w innych standardach wynikających ze zmiany KSB 250 (Z) oraz KSB 540 (Z). KSB 540 (Z) ma zastosowanie do wykonywania usług za okresy sprawozdawcze kończące się dnia 31 grudnia 2021 r. i później. Przewidziano także możliwość wcześniejszego jego zastosowania.

W grudniu, do wielu tygodniach prac i uzgodnień, m.in. z MF, KRBR podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia wytycznych dotyczących usługi atestacyjnej biegłego rewidenta polegającej na ocenie sprawozdania o wynagrodzeniach zarządu i rady nadzorczej spółek publicznych. Nowa usługa jest wymogiem wynikającym z art. 90g ust. 10 ustawy o ofercie publicznej. Do wytycznych dołączone są dwa załączniki: przykład ilustrujący raport niezależnego biegłego rewidenta z wykonania usługi oraz przykładowe oświadczenie rady nadzorczej. Uchwała oczekuje na rozpatrzenie przez PANA.

Przygotowaliśmy wskazówki dotyczące potwierdzeń zewnętrznych w warunkach badania zdalnego. Celem opracowania jest wsparcie biegłych rewidentów poprzez przybliżenie wybranych wymogów KSB 505 – „Potwierdzenia zewnętrzne”, przy uwzględnieniu specyfikacji badania zdalnego, elektronicznej komunikacji i podpisów elektronicznych.

Intensywnie pracujemy nad wsparciem dla biegłych rewidentów w zakresie badania sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z jednolitym elektronicznym formatem raportowania (European Single Electronic Format, ESEF). Co prawda Parlament Europejski oraz Rada Unii Europejskiej osiągnęły wstępne porozumienie dotyczące zmiany Dyrektywy Transparency (Dyrektywa 2004/109/WE) w zakresie przesunięcia terminu obowiązkowego stosowania przez emitentów, których papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym ESEF o rok – dla raportów za lata obrotowe zaczynające się 1 stycznia 2021 r. lub później, jednak ostateczna decyzja dotycząca opóźnienia należy do poszczególnych państw członkowskich UE. Utrzymana zostanie możliwość raportowania w tym formacie już za rok 2020.

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

pandemia nie zlikwidowała niestety różnych słabości ludzkiej natury, rodzących pokusy do prowadzenia działań nagannych. Rodzi to nowe problemy, z którymi biegli rewidenci spotykają się i muszą znaleźć odpowiednie rozwiązanie do ich zbadania i ujawnienia. Dlatego podobnie jak we wcześniejszych miesiącach, w IV kwartale 2020 r. kontynuowaliśmy działania edukacyjne z zakresu etyki. Publikowaliśmy kolejne części analizy kodeksu etyki IESBA, oprócz tego przetłumaczyliśmy przygotowaną przez tę instytucję listę pytań i odpowiedzi istotnych w kontekście wyzwań dla etyki i niezależności wynikających z pandemii COVID-19.. Duża pula materiałów edukacyjnych poświęconych etyce zawodowej dowodzi, jak wielką wagę przywiązujemy do kwestii związanych z tym tematem. Wiemy jednak doskonale, że w dokumentach nie sposób ująć wszystkich wyzwań i problemów etycznych, z którymi stykają się biegli rewidenci. Z myślą o sytuacjach, z którymi muszą się mierzyć w swojej praktyce,

uruchomiliśmy Bank Dylematów Etycznych, w którym będziemy prezentować przykładowe dylematy i propozycje ich rozwiązania. Zachęcam biegłych rewidentów do przesyłania swoich opisów sytuacji, które budzą ich wątpliwości. Najciekawsze zgłoszenia zostaną przeanalizowane przez Komisję ds. etyki, która przygotowuje propozycje rozwiązań. Mam nadzieję, że tego rodzaju kontakt merytoryczny z ekspertami KRBR pomoże Państwu znajdować rozwiązania problemów, z którymi musicie się zmierzyć i otworzy realny kanał naszych kontaktów z biegłymi rewidentami.

PIBR dostarcza także systematycznie biegłym rewidentom niezbędnych informacji przydatnych w kontekście walki z praniem pieniędzy. W ostatnim kwartale 2020 r. rozpoczęliśmy publikację sześcioczęściowej serii przewodnika „Przeciwdziałanie praniu pieniędzy: podstawowe informacje”, przygotowanego przez Międzynarodową Federację Księgowych (IFAC), którego celem jest pomoc zawodowym księgowym w pogłębieniu wiedzy na temat procederu prania pieniędzy. W kolejnych częściach przewodnika opisane są ryzyka, sposoby ograniczenia tych ryzyk oraz to, jak działać na rzecz interesu publicznego. W grudniu opublikowaliśmy także drugie zaktualizowane wydanie naszych materiałów, które pomagają w realizacji obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (AML). Aktualizację tę przygotowaliśmy w związku z pojawiającymi się wątpliwościami dotyczącymi stosowania ustawy AML oraz w rezultacie otrzymanej z Ministerstwa Finansów odpowiedzi na nasze pisma w tej sprawie.

Szanowne Koleżanki i Koledzy,

rozpoczął się nowy rok. Wchodzimy w niego pełni nadziei na unormowanie sytuacji i powrót do takiego sposobu funkcjonowania, który będzie przypominał czasy „przed-covidowe”. Jak jednak pokazał IV kwartał, a także cały miniony rok, nawet w tak trudnych warunkach, z jakimi mieliśmy do czynienia, nasza organizacja działa sprawnie i dba o biegłych rewidentów. W 2021 roku będziemy mieli oczywiście wiele zawodowych wyzwań, ale na szczęście możemy do nich podejść już znacznie lepiej przygotowani, co oszczędzi nam wiele zbędnej pracy

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

i niepotrzebnego stresu. Gorąco tego Wam wszystkim życzę! Mam nadzieję, że już wkrótce będziemy mogli także zacząć spotykać się w większym gronie i to nie tylko on-line!

Życząc dużo zdrowia,

serdecznie pozdrawiam,

/-/ Barbara Mistowska-Dragan

Prezes
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów